OBLICZA WSCHODU

Kościoły Wschodnie w epoce nowożytnej
– historia i perspektywy badawcze
430 lat od unii brzeskiej

Український Католицький Університет
Гуманітарний факультет
ПРОГРАМА «КИЇВСЬКЕ ХРИСТИЯНСТВО»

Uniwersytet w Siedlcach
Wydział Nauk Humanistycznych
Instytut Historii

UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU
Wydział Nauk Historycznych

Max Weber Foundation
Research Centre Ukraine

II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „OBLICZA WSCHODU”

Kościoły Wschodnie w epoce nowożytnej – historia i perspektywy badawcze 430 lat od unii brzeskiej

Siedlce, 22–23 października 2026 r.

22 października 2026 r.

9.00–9.30	**Rejestracja uczestników (Wydział Nauk Humanistycznych), ul. Żytnia 39**
9.30–9.45	**Otwarcie konferencji**

Panel I. Unie kościelne - idee, pamięć (obrady wspólne) sala 1.6

Godzina	Obrady plenarne (moderator: prof. dr hab. Tomasz Kempa)
9.45–10.05	Prof. Angel Nikolov (Софийски университет „Св. Климент Охридски”, Bułgaria) – The Union of Innocent III with Bulgaria: Rome’s first attempt to bring a local Orthodox Church in the Balkans under its control during the Fourth Crusade
10.05–10.25	Dr Natalia Synkevych (Universität Leipzig) – Берестейська унія як місце пам’яті української Русі
10.25–10.45	Dr Volodymyr Moroz (Український Католицький Університет, Львів) – The Union of Brest and the Union of Uzhhorod: (not)hidden connections
10.45–11.05	**Dyskusja**
11.05–11.25	**Przerwa kawowa**

Panel II. Obrazy Cerkwi: historiografia i język sala 1.6

Godzina	Obrady plenarne (moderator: dr hab. Wioletta Zielecka-Mikołajczyk)
11.25–11.45	Dr Ivan Almes (Український Католицький Університет, Львів) – «Атлант унії» в тіні «Апостола унії»: Конструювання образів київського митрополита Йосафа Великина Руського (1613–1637) в історіографії
11.45–12.05	Prof. dr Iryna Klymenko (Ludwig-Maximilian-University Munich, Research Centre Ukraine/ Max Weber Foundation) – United Church, Divided Practices: Fasting and Feasting in the Context of the Union of Brest (1596)
12.05–12.25	Dr Norbert Morawiec (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie) – Cerkiew/Kościół a historia. Unia brzeska i Kościół unicki w rosyjskiej historiografii synodalnej
12.25–12.45	**Dyskusja**
12.45–13.45	**Przerwa obiadowa**

Obrady w sekcjach – blok I

Sala 1.6: Panel III A. Spory konfesyjne i polemika religijna (moderator: Dr Natalia Synkevych)	Sala 1.5: Panel III B. Cerkiew w krajobrazie: wspólnoty zakonne (moderator:Dr Ivan Almes)
13.45–14.05 Prof. dr hab. Tomasz Kempa (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) – Działalność komisji do rozdziału cerkwi między unitów i prawosławnych w początkach panowania Władysława IV **14.05–14.25** Dr hab. Alicja Nowak, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński) – Postać hierarchy w polemice religijnej przełomu XVI/XVII wieku **14.25–14.45** Dr hab. Mariusz Drozdowski, prof. UwB (Uniwersytet w Białymstoku) – Obrona prawosławia jako ideologia Kozaków po unii brzeskiej – narodziny kozackiej tożsamości **14.45–15.05** Dr hab. Jan Strudemski, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński) - Osoba i działalność metropolity Grzegorza Cambiaka w świetle pro- i antyunijnej literatury polemicznej XVI–XVIII wieku **15.05–15.25 Dyskusja**	**13.45–14.05** Dr Melchior Jakubowski (Instytut Historii PAN, Warszawa) – Mapowanie monasterów bazyliańskich w Rzeczypospolitej w XVIII wieku **14.05–14.25** Dr Dzianis Lisechykau (badacz niezależny) – Эканамічная дзейнасць манастыроў базыльянскага ордэна ў XVIII–XIX стагоддзях **14.25–14.45** Prof. Ihor Kryvosheya (Уманський національний університет імені Павла Тичини, Умань) – Монастирі Василіянського чину на Правобережній Україні: історія та сучасність **14.45–15.05** Dr Michał Jaśiński (Instytut Historii Nauki PAN, Warszawa) – Rezydencja bazylianów przy kościele Sergiusza i Bakchusa w Rzymie w XIX wieku **15.05–15.25 Dyskusja**
15.25–15.45	**Przerwa kawowa**

Obrady w sekcjach – blok II

Sala 1.6: Panel IV A. Teksty, nauczanie i duchowość Cerkwi kijowskiej (moderator: Prof. Maksim Jaremenko)	Sala 1.5: Panel IV B. Mikrohistorie i makrohistorie (moderator: Dr hab. Beata Lorens)
15.45–16.05 Prof. dr hab. Aleksandra Sulikowska-Bełczowska (Uniwersytet Warszawski) – Najstarsze świadectwo myśli o sztuce prawosławnej w Europie Środkowo-Wschodniej? Opis rzeczy Supraskiego monusteru Sergiusza Kirkbara z 1557 roku **16.05–16.25** Dr hab. Marzanna Kuczyńska, prof. UAM (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Pumaniu) – Państwo i car w nauczaniu Dymitra Tuptały **16.25–16.45** Dr Witali Michalczuk (Wydział „Artes Liberales”, Uniwersytet Warszawski) – Św. Atanazy Brzeski – nieodkryty twórca polskiego baroku **16.45–17.05** Ks. dr Vasyl Popelyastyy (Київська Православна Духовна Семінарія) – Служитель Таїнства Покаяння у Київській Церкві першої половини XVII століття: на основі літургійних текстів **17.05–17.30 Dyskusja**	**15.45–16.05** Dr hab. Irena Wodzianowska (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) – Zmiany granic dekanatu humańskiego w XVIII wieku **16.05–16.25** Dr Andrzej Buczyło (Instytut Historii PAN, Warszawa) – Unici w miastach Podlasia i powiatu brzeskiego w II połowie XVIII w. – próba spojrzenia na przemiany demograficzne w strukturze wiernych **16.25–16.45** Mgr William Leyk (Uniwersytet Rzeszowski) – Wykorzystanie ksiąg metrykalnych w badaniach nad greckokatolicką rodziną kapłańską w XVIII i XIX wieku – na przykładzie eparchii przemyskiej **16.45–17.05** Dr Paweł Sygowski (Wydział „Artes Liberales”, Uniwersytet Warszawski) – Wpływ mszy na badania historyczne – na przykładzie dziejów unickiej cerkwi we wsi Rzyszczów (Pawiasy) na Wołyniu w XVIII wieku **17.05–17.30 Dyskusja**
18.00	**Zwiedzanie Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach**
19.30	**Uroczysta kolacja**

23 października 2026 r.

Obrady w sekcjach – blok I

Sala 1.6: Panel V A. Kultura książki I: druk i pamięć historyczna (moderator: Prof. dr hab. Aleksander Naumow)	Sala 1.5: Panel V B. Tożsamości Kościołów Wschodnich (moderator: Prof. dr Iryna Klymenko)
9.00–9.20 Dr hab. Natalia Bilous (Інститут історії України Національної академії наук України) – Перше друковане євангеліє Лаврентія Піщенського (1615–1624) як новинка в історії книги та медіа пам’яті **9.20–9.40** Dr Natalia Bondar (Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Київ) – Видавничий репертуар Острозької друкарні В. К. Острозького у контексті Берестейської унії **9.40–10.00** Dr Ina Kaziuro (Vilniaus Universiteto Biblioteka, Vilnius) – Towards a New Bibliography of the Vilnius Basilian Printing House: Challenges and Discoveries **10.00–10.20** Dr Serhii Shumylo (Vilnius University (Vilnius, Lithuania/Інститут історії України Національної академії наук України) Козацька пастелина „Сталий Wir” на Горе Афон і її збір єгуїтських старовинків с XVI–XVII віку **10.20–10.40 Dyskusja**	**9.00–9.20** Dr hab. Hubert Łaszkiewicz (Studium Europy Wschodniej UW), Jak badać religijność wyznawców Cerkwi unickiej w XVII-XVIII wieku? **9.20–9.40** Prof. dr. Jürgen Heyde (Leibniz Institute for the History and Culture of Eastern Europe, Leipzig) – Stosunek Ormian we Lwowie i Kamieńcu Podolskim do Kościoła katolickiego do końca XVI wieku na tle ich relacji do hierarchii kościoła ormiańskiego w Eczmiadzynie **9.40–10.00** Dr Patryk Ryczkowski (Vilniaus universitetas/Innsbruck University) – Bazyliańska inkulturacja: Ignacy Kulczyński i jego działalność literacka **10.00–10.20** Mgr Dominik Sacharzewski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski) – Dziedzictwo unii brzeskiej 1596 w przestrzeni religijnej powiatu bialskiego **10.00–10.20 Dyskusja**
10.40–11.00	**Przerwa kawowa**

Obrady w sekcjach – blok II

Sala 1.6: Panel VI A. Kultura książki II: liturgia i edukacja (moderator: Prof. dr hab. Andrzej Gil)	Sala 1.5: Panel VI B. Relacje i konwersje w Cerkwi unickiej (moderator: Dr Laurent Tatarenko CNRS-Uniwersytet Warszawski, IRL 2842 LIMINA+)
11.00–11.20 Dr Taras Shmatko (Український Католицький Університет, Львів) – Запозичення і адаптація з Ритуалу римо-католицького в текстах требників Київської церкви **11.20–11.40** Prof. Maksim Jaremenko (Національний університет «Києво-Могилянська академія») – Київські друковані місяцеслови 1630-х – 1640-х рр. **11.40–12.00** Dr hab. Wioletta Zielecka-Mikołajczyk, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) - Post w Cerkwi unickiej w XVIII wieku – nauczanie a praktyka **12.00–12.20** Prof. dr hab. Aleksander Naumow (em. prof. zw. Università Ca’ Foscari Venezia/Akademia Supraska) – Język polski w praktyce Cerkwi prawosławnej w Rzeczypospolitej w XVII wieku **12.20–12.40 Dyskusja**	**11.00–11.20** Dr Ihor Bukalo (Український Католицький Університет, Львів) – Від конкурентності до історії взаємин: Пікшанівський та Почаївський монастирі у XVIII ст. **11.20–11.40** Mgr Mykhailo Tupytsia (Український Католицький Університет, Львів) Конфесійне дисциплінування у Мукачівській епархії XVIII ст. **11.40–12.00** Dr Wałentyna Loś (Uniwersytet Jagielloński) – Migracje, konwersje i śluby na Kijowszczyźnie w przededniu II rozbioru Rzeczypospolitej Obojga Narodów (na podstawie rozpraw sądowych Konsystorza Generalnego Metropolii Kijowskiej) **12.00–12.20** Dr hab. Dorota Wereda, prof. UwS (Uniwersytet w Siedlcach) – Konwersje w społeczności zakonnej litewskiej prowincji bazylianów **12.20–12.40 Dyskusja**
12.40–13.40	**Przerwa obiadowa**

Obrady plenarne sala 1.6

Godzina	Panel VII. Bazylianie w społeczeństwie (moderator:Dr hab. Dorota Wereda)
13.40–14.00	Dr hab. Beata Lorens, prof. URz (Uniwersytet Rzeszowski) – Dobroczyńcy czy beneficjenci? Świeccy wobec monasterów bazyliańskich w osiemnastowiecznej Rzeczypospolitej
14.00–14.20	Mgr Pavlo Bardovskyi (Biblioteka Narodowa, Warszawa) – Bazylianie – absolwenci Kolegium Greckiego w Rzymie. Portret zbiorowy elit Kościoła unickiego
14.20–14.40	Prof. Oksana Karlina (Волинський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк) – Класторы базыліанскіе на Валыні ў кантэксце палітыкі ліквідацыйнай расійскага самадзяржаўя (канец XVIII ст. – пач. XIX ст.)
14.40–15.00	Prof. dr hab. Andrzej Gil (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) – Monaster i parafia w Turkowicach (unicka eparchia chełmsko-bełska) w XVIII wieku
15.20–15.35	**Dyskusja**
15.00–15.20	**Podsumowanie i zamknięcie konferencji**

Patroni konferencji:

Uniwersytet w Siedlcach

Prezydent Miasta Siedlce
Tomasz Hapunowicz

krp 101,7 FM 106,0 FM

XVII PTBWS

Uniwersytet w Siedlcach 1969 JM Rektor Uniwersytetu w Siedlcach

WEKTORY NAUKI

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Projekt finansowany ze środków budżetu państwa przyznanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Programu Wektory Nauki